

Nordisk
Ministerråd

INFO NORDEN

ÅRSRAPPORT 2019

Indholdsfortegnelse

Verdens mest integrerede region	3
Hvordan kan Info Norden hjælpe deg?	5
Information af høj kvalitet til brugerne i Norden	9
De mest besøgte nettsidene om hvert land (2019)	11
Hvordan hjælper Info Norden tjenestemenn og beslutningstakere?	15
Mobilitet højest på de nordiske landes fælles agenda	17
Norden støder på hindringer	19
Problemer som borgerne stødte på i 2019	20
Gör Norden till världens mest integrerade region	21
Om denne publikation	22

Verdens mest integrerede region

Gennem **nordiske konventioner og aftaler**, et **grænsehindringsråd** og Nordisk Ministerråds informationstjeneste **Info Norden** skal Norden blive en tilgængelig og integreret region. Konventionerne og aftalerne sikrer de nordiske borgere rettigheder på udvalgte områder. Info Norden giver information til borgerne i Norden om mobilitet og det nordiske samarbejde samt indsamler grænsehindringer som borgerne støder på. Grænsehindringsrådet fremmer løsninger på grænsehindringer.

De nordiske statsministre har vedtaget **Nordisk Vision 2030**. Alt arbejde som udføres inden for rammerne af Nordisk Ministerråd, skal bidrage til at realisere visionen som har tre strategiområder: et grønt Norden, et konkurrencedygtigt Norden og et socialt bæredygtigt Norden.

Visionen har fokus på at fremme mobilitet og at skabe en sammenhængende region, derfor har Nordisk Ministerråd formuleret en **handlingsplan for mobilitet** for at opnå at Norden bliver verdens mest integrerede region.

Links

[Info Norden](#)

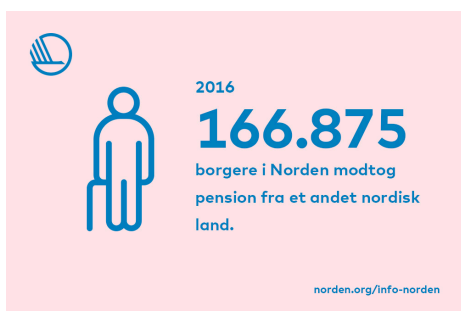
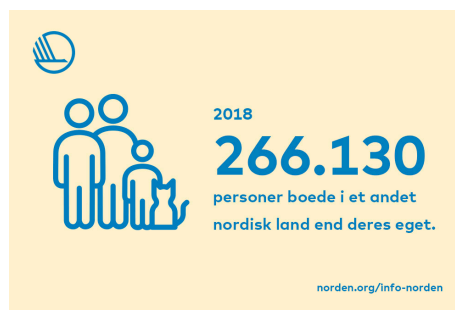
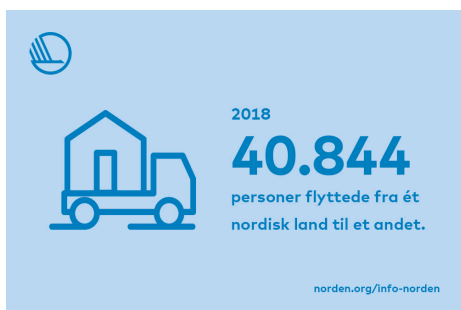
[Nordisk Vision 2030](#)

[Nordisk Ministerråds handlingsplan for mobilitet 2019-2021](#)

[Konventioner og aftaler](#)

[Grænsehindringsrådet](#)

DET INTEGREREDE NORDEN

Hvordan kan Info Norden hjelpe deg?

Info Norden er Nordisk ministerråds informasjonstjeneste, og hjelper deg med det du som mobil borger trenger å vite når du skal bevege deg over én nordisk grense eller flere.

Dette gjør vi gjennom å informere om gjeldende nordiske regelverk som angår alt fra man blir født til man dør. Vi formidler kontakt til myndighetene som har ansvaret for ulike regelverk i landene, og gir annen praktisk informasjon om hvordan du skal gå frem hvis du skal flytte, jobbe, starte bedrift eller studere i et annet nordisk land.

Hvis du ikke finner svar på det du lurer på, kan du kontakte Info Norden via et spørreskjema, eller ta kontakt med landets kontor direkte. Om du møter hindre og problemer kan du si fra om dette, og så vil Info Norden ta det videre slik at det forhåpentlig løses.

Informasjonen vår er tilgjengelig på dansk, finsk, islandsk, norsk, svensk og engelsk. Du kan henvende deg til oss og få svar på et av disse språkene, samt færøysk og grønlandsk.

“Det skal være let at flytte mellem de nordiske lande, og i mange henseender er vi på forkant. Men i en verden, hvor samfundet og lovgivningen udvikles hele tiden, så opstår nye hindringer som vi må løse.”

– Magdalena Demnert, Grænseshindringsrådet, Sverige

INFO NORDEN

Info Norden er Nordisk Ministerråds informationstjeneste. Tjenesten blev oprettet i 1998.

Info Norden har kontorer med en projektleder på fuld tid i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige; og på deltid på Færøerne, i Grønland og på Åland.

Info Nordens samlede budget var i 2019 på 6 734 000 DKK.

HVA SPØR NORDISKE INNBYGGERE OM?

”

Hvordan går jeg til veie for å søke norsk medborgerskap? Jeg er svensk og har bodd i Norge 23 år.

”

Jag är nyfiken och intresserad av att jobba som tandläkare på Grönland. Hur kommer jag i kontakt med kliniker som söker tandläkare?

”

Góðan daginn. Við erum íslensk fjölskylda sem hefur verið búsett í Danmörku í 5 ár en langar núna að flytja heim. Hvernig skráum við börnin okkar í grunnskóla?

”

Jeg er dansk og bor i Danmark. Jeg skal arbejde i fire måneder på Færøerne. Skal jeg betale til den færøske arbejdsmarkedsefterlønsfond (AMEG)?

”

Nalunngisara ukiorpassuarni Savalimmiuni najugaqarsimavoq, nunatsinnut nuukkuni pensionini nassarsinnaavaa?

”

Ett svenskt företag tänkte anställa mig men jag skulle bo kvar på Åland. Visst hör jag till den svenska socialförsäkringen i så fall?

”

Havi eg rætt til at fara til lækna í Danmark, um so er, at eg búgvi í Danmark í minni enn 6 mánaðir, men samstundis havi adressu í Føroyum?

”

Jeg skal til Island for å være der i sju måneder. Jeg vil gjerne ta med bilen min som er en helt vanlig norskregistrert personbil, Kan jeg det? Må jeg gjøre noe på forhånd i Norge?

”

Jag är idag skriven och arbetar i Sverige, men bor även i Finland. Jag funderar på att skriva mig i Finland men undrar hur det blir med skatt då jag arbetar i Sverige? Och hur blir det med min pension?

”

Olen suorittanut lakiopinnot Ruotsissa, mihin tahoon minun pitää Suomessa olla yhteydessä, jotta voin tietää hyväksytäänkö tutkintoni Suomessa ja mitä mahdollisia lisäopintoja minun pitäisi suorittaa?

”

Jeg vil spørge om man kan optjene dansk folkepension, når man bor i Finland eller et andet nordisk land ?

”

I'm writing to you on behalf of my Mother, citizen of Sweden. We are searching for her danish father, he was born in 1924 (probably deceased). What authorities could we turn to?

”

Jeg er netop færdig som sygeplejerske. I den forbindelse tager jeg til Norge i 3 måneder for at arbejde. Jeg henvender mig derfor for at høre, om man skal skifte adresse, eller registrere dette på anden vis?

Information af høj kvalitet til brugerne i Norden

Info Norden arbejder løbende på at tilbyde korrekt information om at bevæge sig mellem de nordiske lande for at arbejde, studere eller starte virksomhed.

I 2019 publicerede Info Norden nye brugervenlige websider, der dels gør det lettere for brugeren at navigere mellem relevant indhold, og dels hjælper brugerne til at komme korrekt videre med deres spørgsmål.

Info Norden samarbejder i Den Nordiske Redaktionsgruppe for Socialsikrings spørgsmål med de nordiske socialsikringsmyndigheder om at producere og vedligeholde artikler om pension, arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, rehabilitering, barselsorlov, familieydelser, sundhedsydelser og andre sociale rettigheder.

Info Norden samarbejder desuden med en række andre myndigheder, netværk og organisationer for at sikre artikler af høj kvalitet og på anden vis forbedre servicen til vores brugere.

“Det er forholdsvis lett å flytte og studere i de nordiske landene. Så vi er godt på vei, men vi kan gjøre det bedre.”

– Siv Friðleifsdóttir, Grensehinderrådet, Island

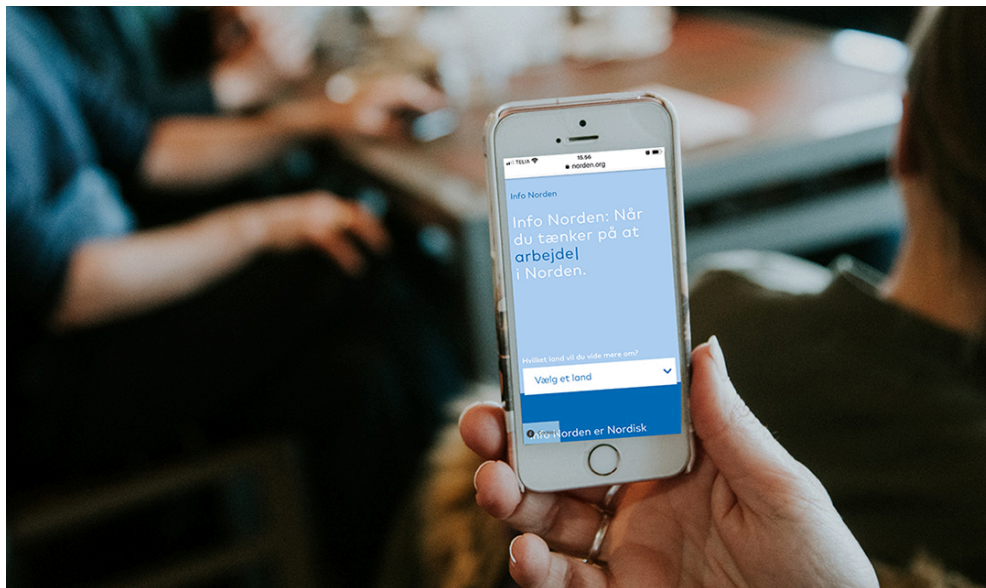

Foto: Unsplash.com (collage)

Info Norden publicerede nye brugervenlige websider i 2019.

HVILKE TEMAER FINNER DU INFORMASJON OM HOS INFO NORDEN?

barn, bil, bolig, dødsfall, flytte, graviditet og fødsel, helse, hjem og familie, jobb, jobbsøking, midlertidig opphold, pensjon, privatøkonomi, samfunn, toll og skatt, trygdeordninger, utdanning

I 2019 fikk vi et utvidet mandat og ansvar for å gi informasjon om
bedrift, nordisk samarbeid, nordiske støtteordninger

De mest besøkte nettsidene om hvert land (2019)

Foto: Unsplash.com

Danmark

1. Rejse med kæledyr til Danmark
2. Dansk statsborgerskab
3. Stemmeret i Danmark
4. Skat i Danmark
5. Folkeregistrering i Danmark

Foto: Unsplash.com

Finland

1. Lemmikki- ja kotieläinten tuominen Suomeen (Införsel av sällskaps- och husdjur till Finland)
2. Suomen eläkejärjestelmä (Det finska pensionssystemet)
3. Ajoneuvo Suomessa (Fordon i Finland)
4. Kansalaisuus Suomessa (Finskt medborgarskap)
5. Muuton ilmoittaminen ja väestörekisteröinti Suomessa (Flyttanmälan och anmälan till folkbokföringen i Finland)

Foto: Unsplash.com

Færøerne

1. Bolig på Færøerne
2. Jobsøgning på Færøerne
3. Skat på Færøerne
4. Statsborgerskab på Færøerne
5. Rejse med kæledyr til og fra Færøerne

Foto: Unsplash.com

Grønland

1. Jobsøgning i Grønland
2. Arbejds- og opholdstilladelse i Grønland
3. Bolig i Grønland
4. Det grønlandske uddannelsessystem
5. Sundhedsvæsenet i Grønland

Foto: Unsplash.com

Island

1. Atvinnuleit á Íslandi (Jobsøgning i Island)
2. Húsnæði á Íslandi (Bolig i Island)
3. Tollareglur á Íslandi (Toldregler i Island)
4. Atvinnu- og dvalarleyfi á Íslandi (Arbejds- og opholdstilladelse i Island)
5. Þjóðskrá á Íslandi (Folkeregister i Island)

Foto:Unsplash.com

Norge

1. Tollregler i Norge
2. Bolig i Norge
3. Statsborgerskap i Norge
4. Norsk identitetsnummer
5. Flytte eller reise til Svalbard

Foto: Unsplash.com

Sverige

1. Medborgarskap i Sverige
2. Bank i Sverige
3. Körkort i Sverige
4. Svensk allmän pension
5. Betygsskalan i det svenska utbildningssystemet

Foto: Visit Åland

Åland

1. Bostad på Åland
2. Skatt på Åland
3. Fordon till Åland
4. Tullregler på Åland
5. Pension på Åland

Hvordan hjelper Info Norden tjenestemenn og beslutningstakere?

Hvert år arrangerer Info Norden ulike informasjonsaktiviteter for å sette fokus på mobilitetsmulighetene Norden byr på. Her finnes et lite utvalg fra det vi gjorde i 2019.

Oppdatering av nye regelverk med ambassader og myndigheter

Fra 2020 kan man som norsk også ha dobbelt statsborgerskap. Info Norden inviterte Utlendingsdirektoratet (UDI), som er myndigheten som innvilger statsborgerskap i Norge, til et møte med de som jobber med konsulære henvendelser hos de nordiske ambasadene i Norge. Slike informasjonsmøter bidrar til at flere henvendelser fra nordiske borgere kan besvares korrekt med relevant og oppdatert informasjon.

Nordiske støtteordninger og utdanningsavtaler for studieveiledere

Info Norden holdt i 2019, i samarbeid med Nordisk ministerråd og det europeiske studieveiledernetverket Euroguidance, en nordisk workshop for rundt 50 studieveiledere fra Nordens åtte land. Studieveilederne fikk vite om **nordiske utdanningsavtaler** og utdanningsprogram. Som resultat av workshopen er Info Norden i gang med å forbedre sin utdanningsinformasjon, og vil fremover samarbeide med nasjonale veiledere om å spre informasjon om nordiske utdanningsmuligheter i landene.

Mobilitet og høyere utdanning for studerende med funksjonsnedsettelse

Info Norden deltok sammen med Nordic Network of Disability Coordinators (NNDC), Kunnskapsdepartementet i Norge og Nordens Velfærdscenter i et seminar om det nordiske samarbeide for at fremme inkludering og mobilitet i høyere utdanning i september 2019. Deltagerne forholdt seg til praksis og erfaringer med ind- og utdrejende studerende i de nordiske lande, samt det norske Kunnskapsdepartementets arbeid med en stortingsmelding om international studentermobilitet. Seminaret hadde fokus på hvorfor få studerende med funksjonsnedsettelse tager på udveksling, hvordan vi kan bidrage til at flere rejser ud i Norden og hvordan vi kan gøre de nordiske lande til et attraktivt sted at udveksle for studerende med funksjonsnedsettelse. Info Norden har efterfølgende indledt et samarbejde med NNDC om at udvikle god information for nordiske borgere i denne situation.

Links

[Overenskomst om adgang til høyere utdanning](#)

[Overenskomst om nordisk utdanningsfellesskap på den videregående skoles nivå](#)

[Nordplus](#)

"Det er veldig viktig for oss på konsulatet å ha disse møtene arrangert av Info Norden og sammen med de andre nordiske konsulatene. Vi får møte hverandre, diskutere saker, lære av hverandre. Å ha en norsk myndighet med i møtene med oss er en stor bonus. For eksempel møtet med UDI som ga oss informasjon på forhånd slik at vi var i stand til å forberede oss på den norske statsborgerskap-lovendringen."

– Mervi Vihakara, Konsulatet ved Finlands ambassade i Oslo

Juridisk bedømming av gränshinder för företagare

Info Norden har inlett ett samarbeide med Företagarna i Finland för att synliggöra de problem som små- och medelstora företag i Finland stöter när de gör affärer med företag i andra nordiska länder. Grundtanken med samarbeidet är att finska företagarna får skicka sina frågor till Företagarna i Finlands jurister som gör først en juridisk bedømming om den inkomne frågan handlar om gränshinder. Om det finns möjlighet att frågan handlar om gränshinder så skickar de vidare frågan till Info Norden.

Politikernes fremtidsvisjoner for Norden

Hvert år møtes Nordisk Råds politikere til Nordisk råds sesjon. I 2019 møttes de i Stockholm, og i den anledning spurte Info Norden politikere fra alle land om hva deres fremtidsvisjon for Norden er.

Se filmene her

- [Liselott Blixt, Nordisk Frihed, Danmark](#)
- [Lulu Ranne, Nordisk Frihed, Finland](#)
- [Høgne Hoydal, Nordisk Grønt Venstre, Færøerne](#)
- [Vittus Qujaukitsoq, Minister for Finanser og Nordiske Anliggender, Grønland](#)
- [Hreindís Ylva Garðarsdóttir Holm, Socialisisk Ungdom i Norden, Island](#)
- [Freddy André Øvstegård, Nordisk Grønt Venstre, Norge](#)
- [Hans Wallmark, Den Konservative Gruppe, Sverige](#)
- [Mikael Staffas, Midtergruppen, Åland](#)

"Vi tar ofte for gitt at kunnskap om læringsmuligheter i Norden er noe alle har. Men dette seminaret har vist oss at den såkalte dørstokk-mila er den samme, enten en skal reise langt eller kort for å lære. Og sammen kan vi altså bli flinkere til å motivere, vise muligheter og læringsutbytte av å lære i over grensene."

– Ellen Hagen, rådgiver DIKU og deltaker på utdanningsworkshop

Mobilitet højest på de nordiske landes fælles agenda

En forudsætning for et integreret nordisk arbejds- og uddannelsesmarked er at de nordiske borgere frit kan bo, arbejde og studere overalt i Norden.

Derfor er det vigtigt at det nordiske samarbejde prioriterer at identificere og løse grænsehindringer, at forebygge at nye hindringer opstår, og at sikre god information til borgere og virksomheder der krydser de nordiske grænser.

Det nordiske samarbejde arbejder på mange niveauer på at finde løsninger der kan gøre livet lettere for de nordiske borgere og virksomheder: øget adgang til at anvende **elektronisk identifikation** på tværs af grænserne, **automatisk gensidig anerkendelse af uddannelser** og **harmonisering af nordiske byggestandarder** er blot eksempler på hvad der aktuelt prioriteres.

Links

[Status på eID](#)

[Gensidig anerkendelse af uddannelse og kvalifikationer](#)

[Nordiske byggestandarder](#)

Foto: Unsplash.com

"Arbejdet med at skabe optimale forudsætninger for at borgere og virksomheder kan bevæge sig frit mellem de nordiske lande er en af det nordiske samarbejdes mest centrale udfordringer."

– De nordiske samarbejdsministres fælles vision for det nordiske samarbejde

Norden støder på hindringer

Nordboerne besøger hinandens lande af mange forskellige grunde: migration, uddannelse, arbejde, virksomhed, familie eller turisme. Men love, regler og administrativ praksis skaber stadig hindringer for mobiliteten over Nordens indre grænser.

Info Norden indsamler både grænsehindre som borgere og virksomheder støder på, og problemer som ikke defineres som egentlige grænsehindre, men som alligevel opfattes som en hindring af den fri mobilitet.

Alle registrerede grænsehindre findes i Nordisk Ministerråds **grænsehindringsdatabase**.

Status på arbejdet med at løse grænsehindre kan læses i **Grænsehindringsrådets virksomhedsrapport 2018-19**.

I filmen Grænsehindringsrådets fokusområder præsenteres de områder rådet vil fokusere på i 2020.

Links

[Grænsehindringsrådets virksomhedsrapport 2018-19](#)

[Grænsehindringsdatabasen](#)

[Video om Grænsehindringsrådets fokusområder](#)

Problemer som borgerne stødte på i 2019

Ikke alle problemer borgerne støder på når de bevæger sig mellem de nordiske lande, bliver kategoriseret som grænsehindringer. Alligevel opfattes de som hindringer for en smidig mobilitet. Nogle af de problemer som var til gene for borgerne i Norden i 2019, var:

Lang sagsbehandlingstid hos myndighederne skaber problemer for nordiske borgere i et nyt nordisk land. I Norge og Sverige kan det tage op til 3 måneder før en nordbo får et personnummer. I Sverige tager det op til et år før en nytilflyttet, får besked om hvorvidt denne indgår i socialsikringssystemet.

Personer fra Finland og Island er blevet bedt om at fremvise opholdstilladelse i Norge før de kunne blive registreret i Norge, hvilket de ikke skal da de som nordiske borgere har automatisk opholdstilladelse.

Offentlige og private portaler som kræver nationalt bank-id, gør det svært for personer fra et andet nordisk land at få samme service som borgere der er bosatte i landet og allerede har et nationalt bank-id. Dette skaber problemer for personer der vil studere, leje en lejlighed, anvende e-faktura, følge med i sin pensionsopsparing, betale regninger eller lignende i et andet nordisk land.

Permanent opholds- og arbejdstilladelse i et nordisk land gælder ikke i et andet nordisk land. Det besværliggør det for personer der kommer udefra til Norden og tror at Norden er en integreret region.

E-recepter kan ikke anvendes over landegrænserne i Norden selv om de kan bruges mellem visse EU-lande, som for eksempel Finland, Estland og Kroatien. Hvis man ønsker et lægemiddel udleveret i et andet nordisk land, kræves en recept i papirform.

For at en far eller en medmor skal kunne udnytte den del af barselsorloven der er øremærket til faderen eller medmoderen ("fedrekvoten"), er det en forudsætning at begge forældre er socialt sikrede i Norge. Bor og arbejder moderen for eksempel i Sverige, kan den anden forælder ikke udnytte fædrekvoten.

Nogle borgere oplever at oplysninger ikke overføres mellem to landes folkeregistre når de flytter, det betyder for eksempel at de pludselig kan være registreret med forkert civilstand.

Flere oplever problemer med bilforsikring når de flytter midlertidigt til et andet nordisk land og bliver folkeregistreret der. Flere lande giver ret til at benytte en udenlandsk registreret bil i en periode, men det er meget svært at finde forsikringsselskaber der vil forsikre bilen.

**Gör Norden till världens mest
integrerade region**

Info Norden guidar dig när du vill

flytta

jobba

studera

bedriva företag

söka stöd

i Norden

norden.org/info-norden

Om denne publikation

INFO NORDEN ÅRSRAPPORT 2019

PolitikNord 2020:705

ISBN 978-92-893-6557-4 (PDF)

ISBN 978-92-893-6558-1 (ONLINE)

<http://dx.doi.org/10.6027/politikkord2020-705>

© Nordisk Ministerråd 2020

Omslagsfoto: unsplash.com

Layout: Louise Jeppesen

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Nordens Hus

Ved Stranden 18

1061 København K

www.norden.org

Læs flere nordiske publikationer: www.norden.org/da/publikationer